

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De enormitate peccati ex parte materiæ circa qua[m], seu obiecti.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

De enormitate peccati ex pte materie
ca quam versatur, seu obiecti. Art. XII.

Tactum est iam, quædam peccata
dicuntur esse in deum, quædam in pro-
ximum, quædam in seipsum: certum
que est peccata in deum esse grauiss-
ima, loquendo in genere. Nunc que
tractatum est de grauitate pec-

cati ex parte dei. Quemadmodum autem peccata
in deum feruntur grauissima propter bonita-
tem, maiestatem, sanctitatē, charitatem ac be-
neficentiam eius: sic quanto proximus in quem
peccat, fuerit deo similior: tanto enormiora erunt
peccata. Vnde enormitas peccati in proximum
primo attēditur ex parte autoritatis, dignitatis,
ac potestatis eius, in quem peccatum committitur.
Qui quōto maioris fuerit autoritatis seu pote-
statis, tanto grauius est in eum peccare: sicut appa-
ret in peccatis cōtra summum pont. aut episcopus
etis, & in crimine læsæ Maiest. Hinc in patre
ritalē dei vicarium, pastorē, seu p̄latum peccatum
est multum enorme, cum sit potissimū cōtra cari-
tatem quæ illis debetur, & iusticiā, per quā illis re-
uerentia & obedientia sunt exhibendæ. Propter quod
de talibus loquitur, Qui vos audit, me audit: et
vos spernit, me spernit. Moses quoque ad rebellē
ait Israelitas, Non contra nos est murmur est vo-
strum, sed contra deum. Hinc itidē ad Rom. docet
apostol. Paul. Omnis anima potestatibus sub-
ierioribus subdita sit. Nō est enim potestas nisi
deo. Quæ autē a deo sunt, ordinata sunt. Itaque qui
resistit potestati, dei ordinationi resistit. Qui autē
resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt. Se-
cundo, p̄satur enormitas peccati in proximum
ex pte

Luc. 10

Exod. 16

Rom. 13

ex parte propinquitatis: quæ admodum grauius est fratrem carnalem occidere, aut propriam sororem violare, grauiſſimum vero in parētes peccare, quum filius ſit de illorū ſubſtantia natus, & quaſi aliqd eorū. Tertio, ex parte bñficiorum, q̄ peccans a proximo in quē peccat ſuſcepit. Sic rursus graue nimis eſt in parentes impie agere, a quibus proles adeptæ eſt eſſe, alimentum, cuſtodiam, & doctrinā. Item, in magiſtros, quibus honor debetur & amor: imo (ſecundum philoſop.) magiſtris ac parentibus non poteſt reddi æquiua- lens. Ideo ſcriptū eſt, Quam mala famæ eſt, qui **Eccle. 3** relinquit patrē: & eſt maledictus a deo qui exaſperat matrē. Quarto, ex parte bonitatis, virtutis, ſeu ſanctitatis eius in quē peccatur. Qui q̄to melior, iuſtior, ſanctior fuerit: t̄to iniquius eſt in eum peccare. Sed et eruditis ac ſapientibus ſpecialis honor debetur. Hincq̄ irreuerentia ſeu iniuria iſtis irrogata amplius aggrauat. Quinto ex pte ſtatus, gradus, ſeu ordinis. Vñ in ſpirituales, clauſtrales, & religioſos peccare, ſpecialiſt eſt enorme. Sexto, rōe ætatis. Seniorib. nāq̄ reuerentia maior debet, & in ipſos peccare grauius eſt cenſet̄. Hinc ſiquidē ait ſcriptura, Corā cano ca- **Leuit. 19** pite cōſurge, & hon. &c. Septimo, ex pte ſimplicitatis ac innocentie, Petiā ſtoliditatis eius in quē ipſe agit. Qui q̄to innocētior fuerit atq̄ ſimplicior: t̄to crudelius eſt in eū delinq̄re. Si ſi mō ſi fuerit vſu rōis priuatus, penitus, aut certe prim. Talib. qppe ſunt maior cōpaſſio et ſubuētio im- pendēdæ. Idcirco pro grādi malo fer̄ in lib. Iob, **Iob. 12** deridet̄ iuſti ſimplicitas. Octauo, rōe charitatis, itēq̄ fidutię q̄s habet iſ in quē peccat̄ ad eū q̄ peccat in ipſum, Siquidem quo quis amplius diligit aliquem

- aliquem & magis confidit in ipso, tanto grauius est in ipsum peccare, iniuriam inferendo, non
Iob. 12 cendo, fallendo. Vnde apud Iob legitur, Qui deridetur ab amico suo, inuocabit dominum, & ex
Ecc. 9. audiet eum. Et in Ecclesiast. Ne derelinquas amicum
Iob. 26 cum antiquum: nouus enim non erit similis illi.
 Hinc simulatores & callidi prouocant iram dei.
 Nono, ex parte imperfectionis cuiuslibet
Leuit. 19 monstruositatis. Vnde in Leuit. iubetur, Non maledices surdo, nec coram cæco pones offendiculum. Tales ergo deridere, aut lædere, est vehementer impium ac crudele. Decimo, ex parte in
 potentia, paruitatis, atque inopie eius in quem peccatur. Ideo impotentes, abiectos, egenos opprimere, persequi, spoliare, aut lædere, est ualde in
Ecclesi. 22. me. Hinc Salomon ait, Qui conuiciatur pauperi
Deute. 10 exprobrat factori eius. Et Moses, Dominus, amat
 quit, facit iudicium uiduæ & pupillo, amat peregrinum. Vnde de talibus præfato modo
Iac. 5 iniuriam passis scriptum est. Clamor eorum in auribus
 domini sabaoth introiuit. Undecimo, ex parte
 te contrarij euentus proximi, in quem peccatur.
 Hinc desolatis afflictis, tentatis tribulationibus
 ñcere, iniuriamque inferre plurimum graue est. In
 talibus consolatio debeat, sicut B. Iob se fecit
Iob. 30 statur, dicēs: Flebam super eo qui afflictus est
 & compatiebatur anima mea pauperi. Et alibi
Idem. 29 Quum sederem, inquit, quasi rex circumstantibus
 exercitu: eram tamen merentium consolator.
Eccle. 7 circo monet nos quoque Sapiens, Non desis
Rom. 12 rantibus in consolatione. Et Apostol. Fletis cum
 flentibus. Ex his considerare quilibet ualet commiserationem
 mitatem suorum peccatorum in proximum, quod
 tum est ex parte proximi in quem delinquit. Ceterum
 nerabilis

Generaliter quoque maius nocentum aut malum
 quis peccando intulerit proximo, eo grauius pec-
 cat, ceteris paribus. Ideo virginem deflorare, mul-
 tum enorme est. Derractio quoque quae tollit bo-
 nam famam, argento & auro preferendam: &
 seminatio discordiae, quae dilectionem auro & ar-
 gento ac fame preponendam aufert aut minuit:
 sunt peccata prorsus enormia, & furto utique gra-
 uiora. Iterum quo materia peccati fuerit deo ma-
 gis consecrata: eo maior sit culpa. Vt si bona ec-
 clesiae, ornamenta, utensiliaque altaris furetur, aut
 rapiat, vel tam seu voto castitatis astrictam il-
 legitimo modo cognoscat. Postremo tuae industriae
 dilecte erit enormitates peccatorum tuorum
 in proximos quoquam modo commissorum sa-
 pienter pensare secundum considerationes praeta-
 ctas eademque digne corrigere, diligenter in po-
 sterum declinare, & ad vnumquemque te ordi-
 nate habere, secundum conditionem, statum, uel
 qualitatem ipsius: quemadmodum ad Roman. *Roman. 13*
 docet Apostolus, Reddite omnibus debita. Cui
 timorem, timorem: cui honorem, honorem.

De enormitate peccati ex parte circum-
 stantiarum, ac finis.

Art. XIII

PRAETerea nomen circumstantiae in
 actu virtutis originaliter sumitur a
 circumstantia secundum locum. Quae
 admodum enim id localiter rem cir-
 cumstat, quod eam attingit, & in ei
 extrinsecum est: sic conditiones actu-
 um humanorum, quae ipsos actus concernunt, et
 tamen extra earum substantiam sunt, circum-
 stantiae appellatur. Sicut in prima secunda, que-
 stione